

**BESLUITENLIJST VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE
RAADSCOMMISSIE ABZ d.d. 24 juni 2019 (reguliere aanvang 20.00 uur).**

Een integrale geluidsopname van deze vergaderingen is te beluisteren op
www.papendrecht.nl

De heer J.H. Hoogeveen (voorzitter),
De heer A. Stremler (PAB), mevrouw A. van den Adel (PAB), de heer E.B.A.
Lichtenberg (CDA), mevrouw S.H. de Keizer (VVD) (vanaf 21.00 uur), mevrouw A.
Bokma (VVD), de heer A.P.J. den Dekker (ChristenUnie), de heer J.L. van Erk
(ChristenUnie), de heer R. Lammers (Onafhankelijk Papendrecht) (vanaf 20.15
uur), de heer J.G.S. van der Tak (Onafhankelijk Papendrecht), mevrouw T.C. Van
Es (D66), de heer A.J. Kosten (SGP), mevrouw D. Yildiz-Karso (PvdA), de heer
B.H. Grimmius (GroenLinks) en mevrouw J. Vos (GroenLinks).

De heer A.J. Moerkerke, burgemeester
Mevrouw C. Verver, portefeuillehouder
De heer A.M.J.M. Janssen, portefeuillehouder
De heer P.L. Paans, portefeuillehouder
De heer C. de Ruijter, portefeuillehouder.

De heer R. van Netten, gemeentesecretaris gemeente Papendrecht, inzake agendapunt
6;

De heer M. Fuchs, controller publieke sector BDO Audit and Assurance; inzake
agendapunt 7.

Mevrouw C.G.M. Bus, griffier.

Afwezig met kennisgeving: de heer A.N. Tromp (PAB), de heer M. De Haas (VVD), de
heer J. van der Linden (D66) en heer T. Wolters (PvdA).

01. Opening.

De voorzitter opent de vergadering en heet eenieder van harte welkom. Er zijn
afmeldingen van de heer Tromp (PAB), de heer De Haas (VVD), de heer Van der
Linden (D66) en de heer Wolters (PvdA). Mevrouw De Keizer (VVD) en de heer
Lammers (OP) zullen later zijn. Er wordt ingestemd met het verzoek mevrouw
Bokma te laten deelnemen aan de vergadering.

02. Vaststelling van de agenda.

Mevrouw Van Es verzoekt (mede namens de OP-fractie) agendapunt 12 door te
schuiven naar de volgende commissie ABZ. De heer Lichtenberg wenst namens
zijn fractie het onderwerp toch (beperkt) te bespreken. Ook de heren Stremler,
Kosten, Den Dekker, Van Erk en mevrouw Van den Adel zijn het hiermee eens.
Mevrouw Karso wenst het agendapunt op een ander tijdstip te bespreken, ook de
dames Bokma en Vos en de heer Grimmius zijn het hiermee eens. Na stemming
wordt besloten het onderwerp uit te stellen tot de volgende vergadering.

Vervolgens stelt de voorzitter voor agendapunt 10: jaarstukken 2018 na agendapunt 7: toelichting door accountant te behandelen. Hiermee wordt ingestemd. De agenda wordt aldus gewijzigd en vastgesteld.

03. Vragenkwartier.

Er zijn geen vragen.

04. Ter inzage gelegde stukken en mededelingen.

De heer Van der Tak vraagt of bij de presentatie van het accountantsverslag vragen kunnen worden gesteld over de zienswijze. De voorzitter bevestigt dit. Er zijn geen opmerkingen m.b.t. de ter inzage gelegde stukken of mededelingen.

05. Spreekrecht.

Er wordt geen gebruik gemaakt van het spreekrecht.

06. Presentatie onderzoek doorontwikkeling organisatie.

Portefeuillehouder Moerkerke en gemeentesecretaris Van Netten verzorgen een presentatie. Aansluitend wordt door de commissieleden vragen gesteld.

De heer Lichtenberg is dankbaar voor de open en transparante manier van informatie verstrekken inzake de organisatie. Het BYOD (bring your own device) en CYOD (choose your own device) lijkt hem beheersmatig lastig te organiseren en resulteert waarschijnlijk in KVID (kost veel en is duur).

Mevrouw Karso geeft dat sinds haar fractie de motie van 3 miljoen heeft ingediend, na $\frac{3}{4}$ jaar een deel van de vragen is beantwoord. Men heeft inmiddels meer begrip voor het nut en noodzaak van de investering in de andere structuur en begrijpt ook de interne worsteling. Zij is blij met de ontvangen informatie en kan begrip tonen voor het feit dit eerst intern doorlichting is uitgevoerd. Zij vraagt wanneer de ontwikkelrichtingen gereed zijn en wanneer de raad hierover geïnformeerd wordt. Zij merkt tenslotte op dat bij eigenaarschap van zaken die op regionaal niveau spelen, ook verantwoording op bestuurlijk niveau van het college hoort (en niet alleen van de ambtenaren).

Mevrouw Van Es geeft aan dat het voor raadsleden - en zeker toen zij begon als nieuw raadslid – echt wel zichtbaar is wat er allemaal door deze organisatie gepresteerd wordt. Veel vinden we maar 'gewoon', lijkt vanzelf te gaan. Kijkend naar de rapporten m.b.t. de benodigde verandering in de organisatie valt het haar op dat uit het rapport Berenschot en de cijfers van de benchmark blijkt dat in Papendrecht meer wordt uitgegeven (deels waarschijnlijk te verklaren uit de leeftijdsopbouw in de organisatie). Zij vraagt of haar verklaring hiervan klopt. Tevens hoopt zij op een oplossing om de accounthouders rol verbonden partijen in te vullen. Zij vraagt verder waarom de effecten van de maatregelen pas in 2023 zichtbaar zijn. Voor het overige wenst haar fractie niet op details in te gaan, omdat men vindt dat de raad zich hier niet te veel mee moet bemoeien.

Mevrouw Bokma vindt het fijn om te horen dat de cultuuromslag in gang is gezet en dat de resultaten als tot uitdrukking komen in medewerkerstevredenheid.

De heer Kosten ziet een lastige opgave, maar hij begrijpt de ontwikkelingen. Hij vraagt om meer inzicht wanneer wat gaat gebeuren, naar een tijdlijn.

De heer Van Erk vraagt wanneer men tevreden is met het behaalde resultaat (de stip op de horizon), en hoe en wanneer dit vastgesteld kan worden.

Beantwoording door het college

Portefeuillehouder Moerkerke geeft aan dat men dit totaalplaatje niet had verwacht, men hoorde dat de rek uit de organisatie was en dat er een aantal fte bij zou moeten. Uit het rapport is gebleken dat dit niet helemaal klopt. Op de vraag wanneer men tevreden is/wanneer de ontwikkelingen gereed zijn geeft hij aan dat dit het geval is wanneer de ambities uit de Kaderbrief en het collegeactie-programma gewaarborgd kunnen worden en men de toekomstgerichte organisatie kan neerzetten. Wanneer dit zal zijn kan hij niet zeggen. Organisatieontwikkelingen zijn eigenlijk nooit klaar. Het is de verantwoordelijkheid van het college om de opdracht, de kaders van de raad uit te kunnen voeren. Als dat niet lukt komt het college terug naar de raad. Het college moet leren hierin scherpere te formuleren naar de ambtelijke organisatie en naar de raad. Hij stelt voor eens per jaar een bijpraatsessie op dit onderdeel te organiseren.

De heer Van Netten is heel trots op de organisatie en het werk dat wordt verzet. Hij geeft aan dat een ambitieuze raad ook iets van de organisatie vraagt. Inzake werven en behoud van ambitieuze, jonge medewerkers merkt hij op dat het komende jaar 17 trainees in de Drechtsteden aan de slag zullen gaan. Om jongere werknemers te kunnen behouden zijn een aantal maatregelen nodig, zoals de BYOD/CYOD- concepten (= Bring your own device/Choose your own device) en autonomie en handelingsvrijheid in het werk. Op de vraag wanneer het klaar is geeft hij aan dat ontwikkelingsorganisatie permanent is. Men is tevreden wanneer medewerkers klachten als mogelijkheden voor advies gaan zien, wanneer men onderling evalueert en wanneer men probeert te verbeteren. Op de vraag wat het nieuwe pensioenakkoord betekent voor de uitstroom van medewerkers geeft hij aan heel blij te zijn met 'oude' medewerkers, die men niet zal laten afvloeien om jonge medewerkers binnen te halen. M.b.t. het medewerkersonderzoek geeft hij aan dat het punt tevredenheid een lastige is. Er moeten in het kader van prijs, kwaliteit en middelen keuzes gemaakt moeten worden. Het komt voor dat mensen het moeilijk vinden lagere kwaliteit te leveren, loyaliteit.

Tweede termijn van de commissie

De heer Lichtenberg merkt op dat contractmanagement in het coalitieprogramma is opgenomen en dat zijn fractie het goed vindt dat men op deze domeinen wordt geïnvesteerd. Men ziet dit als versterking van de rol en positie in het regionale speelveld, niet om taken dubbel te doen maar om een goed gesprek hierover te kunnen voeren en goede keuzes te kunnen maken.

De heer Grimmius merkt op dat het op afstand plaatsen het college niet ontslaat van de verantwoordelijkheid om goed te besturen en te controleren. Verder vraagt hij of het medewerkersonderzoek in 2020 opnieuw wordt gedaan.

De heer Kosten is benieuwd waar de verandering m.b.t. sturing, nieuwe structuur/dynamiek gaan zitten. De veranderingen tot nu toe zijn vooral gericht op cultuur, waar gaat er nu daarnaast gebeuren. Hij is blij met de suggestie van de burgemeester de raad periodiek bij te praten.

Mevrouw Van Es vindt het positief om te zien dat de kantoorkosten 8% lager zijn dan die van de benchmark. Verder merkt ze op dat een gebouw meer is dan 'gebruikskosten' als je ziet hoe het gemeentehuis al breder door de samenleving gebruikt wordt.

Het college in tweede termijn

De heer Van Netten geeft aan dat de benchmark weinig informatie geeft over regie en contractmanagement. De aanname is dat er winst te boeken is als er strakker wordt gestuurd in de lijn. De vraag is of er dan ook geschikte mensen zijn, die geschikt zijn voor contractmanagement; grosso modo moeten we het doen met de bestaande mensen. Hier gaan we goed naar kijken of het intern opgepakt wordt of dat we de markt op moeten. Daar is nu geen antwoord op.

Hij geeft aan dat het medewerkers onderzoek elke twee jaar wordt uitgevoerd en ook voor 2020 weer op de rol staat. Het hoofddoel is echter dat de opgaven waar we voor staan worden uitgevoerd. Tenslotte merkt hij op dat de verbouw van het gemeentehuis veel heeft opgeleverd.

De voorzitter concludeert dat de commissie geen behoefte heeft aan een extra verdiepende sessie n.a.v. beide rapporten. Wel maakt men graag gebruik van het aanbod van de burgemeester om 1 á 2 keer per jaar te worden bijgepraat over de voortgang van de organisatieontwikkeling.

Dit agendapunt wordt afgesloten.

07. Presentatie en gesprek bevindingen accountantscontrole 2018.

De heer Fuchs verzorgt een toelichting op de accountantscontrole 2018 (pagina 4 va het verslag). Aansluitend worden er door de commissie vragen gesteld.

Mevrouw Karso hoort een aantal bevindingen m.b.t. de eindcontrole en het proces dat anders had gekund. Graag ontvangt zij een toelichting welke aanbevelingen de raad mag ontvangen. Dit geldt ook voor de aanscherping van de aanbestedingsregels, herijking van het inkoopbeleid en de fouten in de aanbestedingsdossiers. Wat betekent dit?

M.b.t. het meer gegevensgericht werkzaamheden uitvoeren vraagt zij of de heer Fuchs hier, wanneer men intern een andere manier van werken gaat organiseren (van aansturing naar meer zelfsturing en samenwerking) een nog groter risico in ziet dat de men de interne controle niet op orde zal hebben.

De heer Lichtenberg vraagt welke 6 contracten er Europees niet rechtmatig zijn aanbesteed en waarom de accountant deze mening is toegedaan.

Ook de heer Grimmius stelt vragen over de onrechtmatigheid van de aanbestedingsdossiers.

Beantwoording van de vragen

De heer Fuchs geeft aan dat college weet welke aanbestedingsdossiers het zijn en stelt voor dat zij deze informatie bij de commissie aanleveren. M.b.t. de Europese aanbesteding merkt hij op dat hierover binnen accountantskantoren verschillende interpretaties bestaan. Omdat de normen scherper worden zet BDO meer juristen in. In januari zijn afspraken gemaakt en aan gemeenten verstrekt. Wat men veel ziet is dat in het verleden contracten zijn afgesloten die toen niet Europees zijn aanbesteed. Hij geeft een korte uitleg over de (on)rechtmatigheid van deze contracten. De onrechtmatigheid ontstaat doordat men in de eerste twee jaar nog onder de aanbestedingsgrens blijft. Pas in het derde jaar wordt de drempel overschreden en wordt het hele contract onrechtmatig. De oude contracten kunnen niet veranderd worden. Het is belangrijk voor de toekomst een goede ramingen te maken en deze goed vast te leggen. Het belangrijkste is dat er geen nieuwe contracten bijkomen. Hij verwacht dat dit met de ingezette verbeteracties goed mogelijk is. Zijn advies is: bij twijfel aanbesteden.

De heer Grimmius vraagt of de accountant de gemeente hier aan de voorkant advies over geeft. De heer Fuchs antwoordt dat dit niet het geval is.

Vanuit het perspectief van de accountant was het controleproces niet optimaal. Bij de start was de conceptjaarrekening die nog niet helemaal klaar, zijn nog veel correctieposten opgevoerd en meerdere versies aangeleverd. Die moesten allemaal gecontroleerd worden en men had te maken gehad met de Europese aanbestedingen. Verder kampte BDO en ook de gemeente met ziekte en uitval.

Tenslotte merkt hij op dat hij geen groter risico ziet dat de interne controle bij de andere manier van werken niet voldoende zou zijn. Achteraf vaststellen geeft wel een indicatie of en hoe de gemeente in controle is. Maar omdat je dat achteraf doet kan je het alleen niet meer aan de voorkant herstellen. Op basis van de controle is geen aanleiding te veronderstellen dat het niet goed gaat.

De voorzitter concludeert dat de raad via het college schriftelijk wordt geïnformeerd over de 6 aanbestedingen die zijn genoemd in het accountantsverslag en dankt de heer Fuchs voor zijn inbreng en sluit dit agendapunt af.

10. Jaarstukken 2018 gemeente Papendrecht.

De voorzitter merkt op dat er een omissie is geconstateerd bij het raadsvoorstel De heer Paans geeft een toelichting op deze omissie bij beslispoint 13 inzake de vrijval van € 374.000,-. Deze omissie zal in het raadsvoorstel gecorrigeerd worden.

De heer Den Dekker complimenteert de ambtenaren met de jaarstukken.

De heer Van der Tak vraagt m.b.t. de (in de top 5 van aandachtspunten genoemde) nadere analyse van noodzakelijk in te richten 'hard controls en aandacht voor cultuur en gedrag' wat het college hiermee gaat doen. Verder leest

hij in het jaarverslag dat de herontwikkeling van het pand van de voormalige bibliotheek is afgerond en vraagt wat de plannen hiervoor zijn.

Mevrouw Van Es vindt de discrepantie tussen de hard controls en de kijk op cultuur vs. structuur opvallend. Zij vindt dat de nadruk moet liggen op naleving van de hardcontroles (die in de top 5 van de aanbevelingen van de accountant staat) en niet op cultuur en structuur. Het lijkt de cultuur te zijn deze structuurwijzigingen niet te willen uitvoeren. Zij zou het op prijs stellen als men hier serieus mee aan de slag zou gaan. Verder noemt zij het advies het bedrag voor activeren en afschrijven van investeringen te verhogen en vraagt of de raad hierover een voorstel kan verwachten.

Mevrouw Karso verneemt graag de reactie van het college op de aanbevelingen en vraagt hoe zaken zichtbaar opgepakt en verbeterd zullen worden. Op pagina 6 spreekt men over het stevig neerzetten van Sterk Papendrecht. Zij vraagt wat de positieve effecten hiervan zijn en welke rol de gemeente hierin heeft gespeeld.

Mevrouw De Keizer merkt op dat op pagina 9 wordt aangegeven dat het vragenkwartier wordt ingesteld. Zij vraagt zich af wat men hiermee bedoelt, omdat het vragenkwartier reeds eerder bestond.

Pag. 27: De Anne Frank school heeft het label 'safe' ontvangen, zij vraagt of dit de enige school is die dit label heeft ontvangen. Er wordt aangegeven dat wordt gewerkt aan planvorming ecologie, verkeerveiligheid. Zij vraagt wat hiermee wordt bedoeld.

Pag. 30: m.b.t. het overzicht bereikbaarheid vraagt zij of dit inderdaad gewaarborgd is en wat de stand van zaken is.

Pag. 31: men heeft reeds eerder verzocht een uitnodiging te ontvangen voor de volgende Business&Bites Pub.

Pag. 43: m.b.t. onderwijshuisvesting informeert zij naar de stand van zaken van de toekomstbestendige huisvesting van de vo-scholen.

Pag. 50: vertraging onderzoek in relatie met de toekomst van de vo-scholen: zij vraagt hoe lang men nog gaat wachten op eensgezindheid en wat de taak van de gemeente hierin is.

Inzake pag. 58: maatregel 5, vraagt zij naar de landschappelijke inpassing van deze werkzaamheden.

Pag. 64: statushouders, zij vraagt of de portefeuillehouder bij zijn standpunt blijft om voorrang te verlenen aan statushouders ten koste van inwoners van Papendrecht.

Inzake pag. 80 geeft mevrouw De Keizer aan dat in 2018 al is besloten een pilot omgekeerd inzamelen uit te voeren i.p.v. het raadsbesluit uit te voeren.

Inzake de bovenste tabel op pag. 101: op termijn (na 2023) beschikbaar vraagt zij wat er daarna gebeurt.

Pag. 108: m.b.t. de evaluatie van de Pontonniersweg merkt mevrouw De Keizer op dat haar fractie dit nog steeds gevaarlijke situatie vindt.

Pag. 134: haar fractie vraagt zich af waarom de GR op rood worden gezet.

Beantwoording door het college

Wethouder Paans geeft aan dat men m.b.t. de hard controls van is mening dat deze in principe ondergeschikt zijn aan de soft controls. Op 1 juli a.s. zal de contractmanagementmodule worden gepresenteerd. In de eindbespreking van de stukken is het vier-ogen principe afgesproken met accountant, dit wordt zakelijker en meer aan de voorkant opgepakt. Gekeken wordt welke quickwins op korte termijn kunnen worden ingezet. M.b.t. het zichtbaar oppakken geeft hij aan dat men dit samen met BDO gaat doen.

De vragen van de VVD zullen schriftelijk beantwoord worden.

Wethouder Verver noemt een aantal positieve effecten van Sterk Papendrecht waaronder uitvoering gegeven aan de ontwikkelovereenkomst, er is aangestuurd op prestatieafspraken, er zijn diverse vrijwilligersactiviteiten ontwikkeld en mantelzorg compliment is in het leven geroepen. Verder noemt zij de ontwikkeling preventie huisuitzetting, buurtgezinnen, jeugdhulp inkorten wachtlijsten en merkt zij op dat de zichtbaarheid en vindbaarheid sterk is verbeterd. Zij merkt op dat de rol van de gemeente per onderwerp verschilt, soms opdrachtgeverschap, soms aansturing, soms subsidieverstrekker en soms sparringpartner voor Sterk Papendrecht.

De commissie in tweede termijn

Mevrouw Karso ziet in de toelichting van de wethouder naar aanleiding van de aanbevelingen van de accountant over de interne soft en hard controls een toezegging van de wethouder en verwacht dat men dit volgend jaar zichtbaar kan vaststellen. Ondanks het feit dat het lijkt dat er voor Sterk Papendrecht goede randvoorwaarden en activiteiten georganiseerd zijn, ziet zij nog geen resultaten voor de samenleving (effecten, aantallen en kwaliteit).

Het college in tweede termijn

Wethouder Verver merkt op dat Sterk Papendrecht in het najaar een presentatie heeft verzorgd over *tellen en vertellen*, daarbij heeft men gesproken over toegevoegde waarde (verbinding vrijwilligers aan activiteiten, verbinding mensen met eenzaamheid, etc.). Het verschil tussen 2018 en 2019 is dat men vorig jaar meer gericht was op de inrichting en ontwikkeling van de organisatie, zonder afbreuk te doen aan de geleverde kwaliteit. Dit jaar gaat het structureel om de doorontwikkeling van de prestatieafspraken, het *tellen en vertellen*. De raad wordt uitgenodigd komend najaar bij Sterk Papendrecht op bezoek te gaan, waarbij men e.e.a. zal toelichten.

De commissie adviseert aansluitend de onderhavige stukken als bespreekstuk door te leiden naar de gemeenteraad.

- 08. Regionale aangelegenheden:**
a. Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid;

-

b. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden;

De heer Lichtenberg merkt op dat de trekkers door de colleges zijn voorgedragen. Hij vraagt of de wethouder aan kan geven of er binnen het DSB wordt gesproken over de constructie waarbinnen de trekkers moeten opereren, terwijl de GR formeel nog aangepast moet worden. Op 2 juli a.s. wordt besluitvorming in de Drechtraad gevraagd. Wethouder Paans antwoordt dat de heer Kolff bezig is de bemensing op orde te krijgen, zowel de vaste leden en de trekkers. Wanneer hier besluitvorming over zal komen kan hij niet zeggen.

c. Alblasserdam-Vijherenlanden;

-

09. Vaststelling van de besluitenlijst van de openbare vergadering van 13 mei 2019.

Pagina 5: mevrouw Vos geeft aan dat haar vraag over de mogelijkheid van sedum op het dak van Den Briel door wethouder Janssen werd beantwoord met 'ik wil best even kijken wat ik daar kan doen'. Zij ziet deze vraag en het antwoord graag opgenomen in het verslag, zodat de wethouder hierop terug kan komen.

Het verslag wordt aldus gewijzigd en vastgesteld.

11. Kaderbrief 2020 – 2023 en Collegeactieprogramma 2019 – 2021.

De heer Lammers vraagt m.b.t. Groen wat het versterken van het groen (d.m.v. een budgettoename van € 50.000,-) aan het groenbeleid gaat verbeteren. Inzake Duurzaamheid vraagt hij wat het investeren in het fietsgebruik inhoudt. M.b.t. Volksgezondheid en milieu vindt de heer Lammers het goed om voor te sorteren op voorlichting en een extra communicatiebudget beschikbaar te stellen. Tenslotte informeert hij naar het standpunt van het college m.b.t. het onderzoek van het ministerie van EZ naar de mogelijkheid hoogspanningslijnen ondergronds te brengen en de bijdrage van 6 miljoen euro.

De heer Den Dekker vraagt inzake de € 95.000,- extra kosten inzake participatie en opleiding van medewerkers en communicatie met inwoners, meer toelichting op de doelen die er zijn m.b.t. participatie. Bij duurzaamheid en het inwoners bewust maken van risico's vraagt hij zich af of dit een taak van de gemeente is. Inzake Steenbreek vraagt hij of men in Papendrecht al verbetering ziet en informeert naar de resultaten hiervan. M.b.t. zorg voor kwetsbaren vraagt hij wat er wordt gedaan met de resultaten van vroegtijdige signalering. Ook informeert hij naar acties vanuit de gemeente m.b.t. bestrijding van armoede. De heer Den Dekker vraagt een toelichting op de accounthoudersrol genoemd bij Sterk in de regio. Verder vraagt hij of de extra subsidie (die in 3 jaar wordt afgebouwd) voor het Sociaal domein reeds eerder is gegeven. Tenslotte informeert haar naar de bedragen inzake de Eneco dividenden.

De heer Kosten vraagt de wethouder om de toezegging m.b.t. participatie bij elk voorstel inzicht te krijgen in de afwegingen rond participatie. Inzake zorg voor kwetsbaren wordt er opgemerkt dat in 2017 een actieagenda 2017-2021 is

opgesteld m.b.t. gezinnen in armoede. Hij vraagt zich af hoe zich dit verhoudt tot dit onderdeel kwetsbaren en of er geen dubbelingen zijn. Deze vraag mag ook schriftelijk beantwoord worden. Verder heeft hij behoefte aan inzicht in de voortgang in het hele programma en vraagt hij een toezegging op monitoren. Tenslotte is zijn fractie blij met het college(actie)programma, wat zijns inziens wel scherper en duidelijker mag zijn m.b.t. de outcome.

Mevrouw De Keizer vraagt waar bij het wegvallen van het dividend Eneco aan wordt gedacht bij het vrij besteedbare bedrag. Verder vraagt zij hoe men door beter accountantmanagement beter in control komt op de begrotingen van de GR-en. Verder maakt haar fractie zich zorgen over het feit of het college dit jaar gaat afwachten met het inzetten van het ombuigingsproces. Men verwacht hiervoor bij de begroting een voorstel van het college.

Mevrouw Karso is blij dat het college de moties m.b.t. jongeren en participatie voortvarend heeft opgepakt. Zij vraagt een toelichting op de inwonersstop en strategische participatiekalender die samen met de raad wordt opgesteld.

De heer Lichtenberg vraagt nadere toelichting op de ontwikkelingen sociaal domein (lokaal) en de autonome ontwikkelingen. Hij vraagt om meer duiding wat precies bedoeld wordt. Ook in het kader van het financieel meerjarenperspectief. Er komen miljoenentekorten aan. Zijn fractie vindt een inhoudelijke discussie van belang om te weten aan welke knoppen men mag draaien en hoe men dat doet. Waar kijkt men naar m.b.t. de duurzame, bestendig financiële ontwikkeling van de gemeente?

Mevrouw Van Es spreekt van een financieel schrikbarend beeld en miljoenentekorten. Andere gemeenten zijn reeds scenario's aan het doornemen om te bezuinigen. Zij vraagt wat het niet toepassen van de risico-opslag voor gevolgen heeft voor de financiële positie en leencapaciteit van Papendrecht. M.b.t. vraag 5a, aanbeveling 3 inzake het rapport van de RKC, heeft zij geen antwoord op haar vraag ontvangen. De kern van de vraag gaat over het verantwoording afleggen van wat men heeft bereikt en waarop men gaat bijsturen. M.b.t. vraag 6 van de technische vragen inzake het onderzoek ondernemersklimaat, naar wensen van inwoners m.b.t. winkelen/aanbod en de vraag of men wil dat de winkels elke zondag open zijn, vraagt mevrouw Van Es naar de stand van zaken van dit onderzoek, dat door de vastgoedeigenaren en wethouder Paans is aangekondigd. Ze vraagt of dit onderzoek is afgerond en of dit is gedeeld met het college en zo nee hoe haar fractie aan de uitkomst van dit onderzoek komt.

Mevrouw Van den Adel geeft aan dat de conclusie is dat de financiële positie van de gemeente is onderbelicht en dat er nog geen volledig inzicht is in de risico's die de gemeente loopt. Er is nog onvoldoende houvast voor het opstellen van de begroting. De meicirculaire is wel bekend, maar is de financiële consequentie na de taskforce sociaal domein dat niet. Het is zinvol een ondergrens voor weerstandsratio vast te stellen van 1,3. Op blz. 17 vermeld uitgegaan van weerstandsratio van 2. Jaarstukken vertellen dat dit 2018 1,7 is en t.o.v. 2017 met 0,6 is gedaald. Als dit zich doorzet stevenen we op een financieel ongezonde situatie af.

Verder ziet de fractie graag dat er voor de structurele exploitatieruimte een ondergrens van minimaal 0,5% beschikbaar is. Ook zou de nettoschuldquote moeten dalen, zoals in het coalitieakkoord afgesproken. De solvabiliteit zou moeten stijgen, maar minimaal gelijk blijven. Zij verzoekt voordat de genoemde kaders met raad en college worden besproken deze door te laten rekenen op haalbaarheid en consequenties en welke keuzen gemaakt moeten worden. Verder vraagt men om een strakker kader voor onderwijs en de huisvesting van de vo-scholen. Men ziet graag dat in 2020 de nodige beslissingen worden genomen en er wordt gestart met de realisatie van de vo-scholen. Uitstel is geen optie meer. Verder zijn de hard controls in de controle belangrijk.

Beantwoording door het college

Wethouder Paans deelt de zorgen die zijn geuit door de fracties over de financiële positie. In Papendrecht heeft men (met dank aan de voorgaande colleges) echter altijd een sober en doelmatig beleid gevoerd, waarvan men nu de vruchten plukt. De strijd is voornamelijk strijd tussen de VNG (namens de gemeenten) en de overheid. Voor jeugd komt er geld bij, terwijl op andere terreinen de budgetten naar beneden lopen. De Taskforce Sociaal Domein is in het leven geroepen voor WMO, participatiewet en jeugd. De uitgangspunten van jaren geleden moeten we nu tegen het licht houden en politiek een duidelijke richting meegeven.

M.b.t. de opmerking dat andere gemeenten al bezig zijn met bezuinigings-scenario's geeft de wethouder aan dat paniek niet de remedie is om probleem te lijf te gaan. Tot 2020 kan men nog door, maar men gaat wel actief aan de slag met de uitkomst van de tasforce en omdenknotitie. Inzake de vraag om het signaal af te geven dat men (in het land) de begroting niet sluitend krijgt merkt hij opdat hij bij het bezoek van de commissaris van de Koning heeft aangegeven dat dit probleem bestaat. Voorts is de afweging gemaakt om voor 2020 de Kadernota dicht te rekenen te geven. In de tussentijd kan men dan richting krijgen wat de Rijksoverheid gaat doen.

Wat betreft het weerstands- en andere ratio's merkt hij op dat hij eerst met de ombuigingen aan de slag wil.

M.b.t. Sterk in de regio en de genoemde accounthouders rol geeft de wethouder aan dat op sommige terreinen strategische capaciteit nodig is om zich te weren en goede inbreng namens Papendrecht te hebben. Inzake Eneco merkt hij op dat de raad over de verkoop gaat en dat een aantal partijen zich heeft ingeschreven.

Verder is het aan de raad waaraan men dit bedrag gaat besteden. De wethouder geeft aan dat er, inzake het onderzoek ondernemersklimaat, sprake is geweest van opstart problemen met de corporatie. Binnen de winkeliersvereniging was er sprake van onvrede, waardoor de heer Van Deil is teruggetreden en men nu op zoek moet naar nieuwe bestuursleden. Om deze reden is het onderzoek niet van de grond gekomen. Tenslotte zegt wethouder Paans toe dat er een uitgebreider antwoord komt op de technische vraag 5a aanbeveling 3, waarin verantwoording zal worden afgelegd over wat bereikt is.

Op de vraag wat, wanneer, waarom m.b.t participatie geeft wethouder Verver aan dat de basis van het handelen transparantie is en men uitlegt wat en waarom men zakendoet. Het beleid is uitnodigend en gaat uit van vertrouwen in de kracht

inwoners en hun deskundigheid. Zij hebben de beste ideeën over de eigen leef -en werkomgeving. Dit leidt tot draagvlak, een beter aanpak en betere besluitvorming. Meedoen leidt tot versteviging in het sociale domein. Communiceren en participatie is geslaagd wanneer inwoners dit aangeven en wanneer men in beweging is gebracht. Het gaat om de kwaliteit en de beweging die men samen maakt. Het genoemde bedrag wordt besteed aan praktische ondersteuning, begeleiding, de ontwikkeldag, inhoudelijke expertise, etc.

Inzake de vraag over de extra subsidie verwijst zij naar vraag 9 van de technische vragen van de VVD: er is sprake van een verlenging die in de komende jaren wordt afgebouwd. Inzake participatie, komt zij met een voorstel op welke wijze in raadsvoorstellen inzicht wordt gegeven in de afwegingen bij de inzet van participatie.

Verder zijn de jongvolwassenen in het kader van hun pilot participatie heel serieus bezig en presenteren zij as. donderdag de uitkomst van hun onderzoek. Een inwonerstop is een vorm van grootschaliger participatie, zoals bijvoorbeeld nu voor omgevingsvisie wordt gedaan, bedoeld voor een ander groot, breder onderwerp, strategische opgave.

De vraag van de heer Lichtenberg (CDA) om meer duiding bij de ontwikkelingen in het Sociaal Domein zal schriftelijk worden beantwoord.

Wethouder Janssen geeft inzake duurzaamheid aan dat bewustmaken geen taak van gemeenten is. Bij de verkenning is klimaatadaptatie door inwoners als belangrijk thema genoemd en hiermee gaan we serieus aan de slag. Verder zal men doorgaan met Steenbreek. Er zijn geen resultaten gemeten in tuinen van inwoners, wel in de gemeente zelf. De vraag over Groen is al beantwoord, het extra gevraagde budget betreft het anders maaien en de prijsindexering. Inzake duurzaamheid is de extra budgetbehoefte van € 230.000,- uitgebreid beschreven: men moet de komende jaar energietransitie 2.0 opleveren, er wordt hiervoor een wijkaanpak gemaakt. Daarnaast wordt de mobiliteit gestimuleerd en gaat men met de klimaatadaptatie aan de slag. Over de hoogspanningslijnen gaat men komende woensdag in de commissie Ruimte spreken.

Wethouder De Ruijter geeft aan dat men fietsen in Papendrecht heel belangrijk vindt en dat men hiervoor een aantal acties zal uitzetten. Voorafgaand aan de commissie Ruimte wordt gesproken over de fietsstructuur. Samen met de vervoersonderneming zal een fietsstimuleringsproject inzake E-bikes worden gestart. Hier komt men nog op terug. Kwetsbaren komen terug in de begroting, het staat de raad vrij hiervoor kaders mee te geven. De vraag van de heer Kosten (SGP) over het Armoedebeleid zal schriftelijk worden beantwoord. Verder is m.b.t. de VO-scholen reeds een gemeentelijke visie met roadmap voor 2019 toegezegd. Volgens het Coalitieakkoord verschaft het college deze periode duidelijkheid, dat gaat men uitvoeren.

Portefeuillehouder Moerkerke geeft tenslotte aan dat een en ander scherper had gekund m.b.t. de outcome, maar dat men heeft geprobeerd zoveel mogelijk bij de ambities uit het coalitieakkoord aan te sluiten. Dit heeft veel inzet gekost en men heeft ervoor gekozen aan de slag te gaan i.p.v. nulmetingen te doen en de discussie over percentages te voeren. Dit is een bewuste keuze geweest.

De commissie in tweede termijn

De heer Stremmer geeft aan dat men akkoord is dat de financiële punten meegenomen worden in de begroting. In het coalitieakkoord is inderdaad afgesproken dat deze periode duidelijkheid zou komen over de VO-scholen. In het najaar komt een routekaart en een gemeentelijke visie naar de raad.

Mevrouw Van Es vraagt nogmaals welk gevolg de keuze voor het niet toepassen van de risicotoeslag op de financiële positie en leencapaciteit van de gemeente Papendrecht heeft.

De heer Grimmus geeft aan bij de AB inhoudelijk verder terug te komen op de Kaderbrief en Collegeprogramma.

Mevrouw Karso concludeert dat wethouder Verver met een voorstel komt hoe communicatie en participatie meegenomen worden in de voorstellen. Verder merkt ze op dat de opmerking van de heer Kosten over outcome terecht is. Wordt dit meer meegenomen, hoe staat het college hierin.

De heer Kosten zou m.b.t. participatie/communicatie in de voorstellen graag zien welke afwegingen er zijn gemaakt m.b.t. participatie(ladder).

De heer Lammers merkt m.b.t. de hoogspanningslijn op dat het college hierover blijkbaar nog geen standpunt over in heeft genomen.

Beantwoording door het college in tweede termijn

Wethouder Paans geeft aan dat sparen binnen de huidige financiële positie niet mogelijk is en dat het niet toepassen van de risicotoeslag geen inbreuk maakt op de leencapaciteit.

Wethouder Verver begrijpt de behoefte van de heer Kosten om inzicht in de afwegingen bij participatie te krijgen. Zij komt hierop terug.

Wethouder Janssen geeft aan dat het college geen standpunt heeft over de besteding van de gelden van de hoogspanningslijnen. Het oordeel van de commissie is van belang. In antwoord op een vraag van mevrouw van Es geeft de heer Lammers aan dat het fijn is als het college helderheid geeft. Als het onhaalbaar is, moet het college dat ook zeggen. Misschien kunnen de Eneco-gelden hiervoor gebruikt worden. Mevrouw Karso merkt op dat het toch gebruikelijk is dat het college met voorstellen komt.

Portefeuillehouder Moerkerke concludeert dat men aan de wens om een en ander smarter en scherper te maken niet heeft voldaan, want dan wordt het een

percentage-discussie. Bij de speerpunten in het coalitieactieprogramma zal men wel output en outcome in het document vinden.

De commissie adviseert aansluitend de onderhavige stukken als bespreekstuk door te leiden naar de gemeenteraad.

13. 5^e Wijziging GR Veiligheidsregio.

De commissie adviseert de onderhavige stukken met een positief advies als hamerstuk door te leiden naar de gemeenteraad.

14. Jaarstukken 2018 en ontwerpbegroting 2020 Veiligheidsregio.

De commissie adviseert de onderhavige stukken met een positief advies als hamerstuk door te leiden naar de gemeenteraad.

15. 1^e Wijziging verordening commissie voor de bezwaarschriften.

De commissie adviseert de onderhavige stukken met een positief advies als hamerstuk door te leiden naar de gemeenteraad.

16. Terugblik Drechtstedenwoensdag 12 juni 2019.

-

17. Sluiting.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter om 23.40 uur de vergadering onder dankzegging aan eenieder voor diens inbreng.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raadscommissie ABZ op

Mevr. C.G.M. Bus
(griffier)

de heer J.H. Hoogeveen
(voorzitter)

Lijst met toezeggingen

1. Organisatieontwikkeling (agendapunt B6)

Portefeuillehouder Moerkerke

De raad wordt 1 a 2x per jaar bijgepraat over de stand van zaken organisatieontwikkeling.

2. Accountantsverslag - aanbestedingen (agendapunt B7)

Portefeuillehouder Paans

De raad wordt via het college schriftelijk geïnformeerd over de 6 aanbestedingen genoemd in het accountantsverslag.

3. Technische vragen VVD Jaarstukken 2018 Papendrecht (agendapunt O.10)

Portefeuillehouder Paans

De vragen van de VVD zullen schriftelijk worden beantwoord.

4. Vervolg vraag RKC-rapport Economisch beleid - (agendapunt O11)

Portefeuillehouder Paans

Wethouder Paans zegt toe dat er een uitgebreider antwoord komt op de technische vraag 5a aanbeveling 3, waarin verantwoording zal worden afgelegd over wat is bereikt.

5. Participatie in raadsvoorstellen – (agendapunt O.11)

Portefeuillehouder Verver

De wethouder komt met een voorstel op welke wijze in raadsvoorstellen inzicht wordt gegeven in de afwegingen bij de inzet van participatie.

6. Duiding ontwikkelingen sociaal domein (agendapunt O.11)

Portefeuillehouder Verver

De vraag van de heer Lichtenberg (CDA) om meer duiding bij de ontwikkelingen in het Sociaal Domein zal schriftelijk worden beantwoord.

7. Armoedebeleid (agendapunt O.11)

Portefeuillehouder De Ruijter

De vraag van de heer Kosten (SGP) over het Armoedebeleid zal schriftelijk worden beantwoord.